

Ла о интерваре че уни патриоті аѣ фькут, уни адеврѣт фіѣ алпатріи, Д-луи Сердар I. Ценіліе, деспре старѣ літературіи ші швъдѣтуріи де акум ин Ромѣніа; еі аѣ прііміт ачест прѣлоквиент рѣспунс, каре с'а сокотіт прѣвреднік де ал пуне интерг'интр'ун суплемент, пенстру адѣнка деслушіре ші темей куваре Д.са десволтѣзъ ачесте лукрурі, ші не каре шуаді се веде кь ну ле ціѣ пічі патура пічі шайтарѣ лор аша адеврѣт кум се аѣлѣ интр'ачест пѣшлѣт, ші де ача жудекъ ку тотѣ интр'алт кін.

Сокотеск кь пріп аѣствѣ критікъ се вор луміна шуаді каріи, дін пенутіицъ саѣ пецііицъ, шкѣ ну се нот фері де сокотелі грешіте, не авѣнд кунціице лѣшуріте деспре ачесте лукрурі літерале ин Ромѣніа. Пѣдѣждусек кь ші чеі престѣжніці де ціице ідеі рѣціице деспре ачест лукру, вор вені ин старе аші реформа ідеіле, скітѣждущіи грешала лор, ші кь вор шуді шкѣ ші не шуаді протівнічі.

(Шефѣл Тіпографіи).

ЦЕЕ ДЕСПРЕ СТАРѣ ЛІТЕРАТУРИИ ШІ ДМВЪЦЪТУРИИ ДЕ АКУМ

ДИ РОМѢНІА.

Домшій шей, ші шпугаці тѣчерѣ чѣ адмакѣ кьтре чеѣ че се атіице де о стішъ національ, шѣ штреваці съ рѣспунз серіос, дамд'у'ші ші еѣ нѣ рерѣ пентрѣ старѣ літературіи ші швъдѣтуріи ин Цара-Ромѣнѣскъ ші ин тоатѣ Ромѣніишъ де акум, ка о штѣшнішаре кьтре чеі че се атіице де а критіка култѣра ромѣнѣскъ несте тот. Греѣ лукру есте, Домші лор, ачаствѣ черере де іері аві о шшліні пумаі де кат, ну атѣт пенстру греотатѣ матеріи, кѣт пенстру деосевірѣ нѣрері лор шпротіве, че дін непорочіре с'аѣ десфькут ин шай шкѣте партіде. Дар инсѣ, тот шѣ сокотеск датор авѣ рѣспунде астѣзі ла аѣствѣ интерваре атѣт де делікатѣ, пенстру шкрезѣшлѣтѣ ку каре шѣ чінетіці, ші аш ші еѣ ин характерѣ ші швъдѣтура Д.воастре, ші пенстру кь нѣреріле уни партіде рѣтѣице се пар кь отрѣвекъ ші не шхаді патриоті, леспекрезѣторі ла клеветірі каре, дін непорочіре, п'аѣ шчетат пічі одатѣ не луме, ші каре се вѣд кь вор сѣ ші шчерче ін фауенда ші ин Ромѣніа, ка шкѣ тот сѣ шу рѣшлѣе шіневіндекатѣ де рanelе вені.

Фраці патриоті, ла орі че жудекатѣ, фѣрѣ о ціицицъ депліицъ деспре лукрула че се жудекѣ, тоатѣ нѣрерѣ есте абсурдѣ. Кѣт де швъдѣт се ва нѣрѣ ла ведере ші авз ачел фалнік жудекьтор, ел тот дѣуна ва ворві деспре алте ин-

целесурі, крезѣнд ші ел еіпѣур кь жудекѣ прѣ дрепт, фѣрѣ сѣ прічѣтѣ кѣт се депѣртѣзъ де шѣдуа адеврѣуаѣ. Дар п'ажунде пумаі о кунціицицъ депліицъ деспре лукрула де жудекат; шай требуе ші о непѣртіице, о ініицѣ куратѣ кум се зіче, ші сѣфлет Буи ші дмвѣцѣат. Фѣр'ачестеа е сте ку пенутіицъ сѣ ну се прѣшѣствѣсѣкѣ ин шѣрї грешале орі че от, кѣт де семед ші де швредіицѣт се ва сокоті ин ідеіле сале. Ла асемеишъ штѣшлѣрї опеціицицъ сіншлѣ ші віртѣоасѣ есте шулг шайпреуіицѣт де кѣт орі че фел де філософіе сѣкѣ.

Акум, не ачесте пріпціпурі сѣзідїці, о драці патриоті! тоатѣ критіка літературіи ші швъдѣтуріи дін Ромѣніа; ну не дѣххрїале де партіде, ну не патішї неошенице, ну не нѣрері ексцентріче саѣ афарѣ де сѣхѣжет, ну не пісѣхрїале ші клеветіріале протівнічі лор, кѣчі аша тот дѣуна веді шкїопѣта ші вѣ веді прѣпѣствѣ ин шарї ші ашарї грешале — Ашарї, зік, Домші лор, пенстру кь тот че сезіче спре хѣлѣ ші се атіице де стіма патриоті лор, есте, кум ведеді, ширѣ ші вѣтѣтѣшаре ші нѣрїиці лор ші фїлор лор ші — орі кѣрѣ ин парте; ширѣ не сѣферіт, кѣчі чїне де вое ва сѣ сарѣице ин аш спре шекаре ку тоці аї сѣ? Чі сѣ ведет де лукрула че доріці.

Ка сѣ аведі о ідее дрѣитѣ деспре ачаста ші.

ни съ афлади адевърѣл, спре фолос ши алтора, тревхе съ се на ин вьгаре де сѣмъ матеріа дх- нъ кум есте, пудупъ феделе че ійдаѣ хпїї им- противнїї. Ачеїї пісмхїторї тодї околореск аша с'аѣ пентру интереса лор, саѣ пентру душнѣние фірѣскъ, саѣ ши дїн пегїовіе поате; нїчї хпхл дїн інїмъ курать. Ачеїїа възанд бїнеле, орвеск; ла реле влєждеск окї тарї, ши калїнчїї, вьд прѣденарте. Ла лауде мїжеск, мхїдеск, пх вьд лумїна; ла хуле, се тресвеск; кабуфїїца, ла мтуперек прѣвьд, вучумъ. Чеї че дефаймъ дїн пегїовіе, ворва лор пх мсепнѣ- зъ нїмїк, кьчї шї копїї ії ржд шї ії жьлеск.

Мїрарѣ есте акум маї маре де чеї семедї дїн чева имвьдѣтуръ саѣ орвїдї де інтерес, деградаци аша саѣ ка съ трагъ ла сіне тїнерї, саѣ ка съ се а- рате ку клеветїрїле кь сѣнт маї имвьдаци декжт сѣнт м фапгъ. Ачеста есте хп характер венпїа ал тхтхлор труфанїлор ку пудїнъ цїїнцъ, кьчї еї сокотеск кь ку ачѣста фак маї маре нуме, ши довандеск стїма челор че ії кред, ії аскулът ши де мхлте орї се ши мшалъ, пжпъ че рждїкшп- дусе піелъ, віегхл асїн се ведекъ пчесте леѣ.

Ачеїїа пентру кь аѣ мїросїт нїше ауто- рї стрейнї маї марї, пх ле плаче нїчї съ аз- зъ делукрѣрї літераре ромънеїї. Пентру кь аѣ възут орї аѣ азїт де ашзъмїнте ши школі маї марї прїн стрейнѣтате, лор лї се пар маї де прїсос оарекум челе дїн Ромънїа, саѣ чел пх- дїн, маї ар тревхї стрїкате ши школі ши тоате, нї а имвьда м алте лїмѣ, шї дупъ кум шї пь- лческ еї. Дар ши Омар, калїфхл Аравїлор, тот асепенѣ крїгїкъ ка еї а фькут ла скумпа вї- влїотекъ дїн Александріа. „ Де се потрївеск а- честе кьрїдї ку Коранхл (Евангелїа тоамета- нї), зісе ел, сѣнт де прїсос, ардеїїле; дакъ се мшротївеск, сѣнт реле; ардїїїле“. Шї 700 де мїї кьрїдї але іуделенчумїї веки ле мїстхї фокул! Дар акум тїмхл Коранелор атрєкут, ши тї- перїмѣ чѣ патриотїкъ прѣпрїчене ши прѣїїе че съ рьспхнзъ ла ачеїї Коранїї де акум, кьчї прѣ іуделеце дїн че сфлет ес асте ворзе, прѣ зьреск че венпї хрѣнеск еї м піент.

Маї десхферїт сѣнт кьртїторїї, карїї кьртеск пентру нешайнтарѣ ла имвьдѣтурї а хпор тїне- рї аїлор. Чї, озвнї пьрїнцї, шгьдїїїїї о вор- вь нумай. Шї пої ам фосг копїї. Кум ам ш-

вьдат пої карте? Пхїндупне пьрїнцїї ши арѣ- тхндупне имвьдѣторїї. Дар цїнеїї мїнте? Кжнд не льса пьрїнцїї м вое, п'авѣ че съ не факъ им- вьдѣторїї; п'аскултам, фхїїїм. Пентру песї- лїторї, дакъ пьрїнцїї пх вор мгрїжі тот дьзна де сілїнда ши пуртарѣ фїлор сѣї ку карїї сѣнт пө- мчетат а касъ, тоатъ имвьдѣтура де кжтева чѣ- сурї с'а пердут м вжнт! (кжнд ачѣстъ мгрїжі- ре пх се поате фаче а касъ, пчесте алтъ вїнде- каре декжт аїда мтр'хп пенсіонат, хнде алцїї съ ле поарте грїжа де тот дьзна). Ачѣстъ пем- грїжіре есте тоатъ таїна неспорїрїї де каре се пжпг хпїї; тоатъ педомїрїрѣ деспрө пемї- іїца хпор копїї; царїна шї лукрхл есте ал пьрїн- цїлор; имвьдѣторїї сѣнт пх маї семъпторї.

Дар мсѣ кьртїрѣ Д. воастре курце дїн дурере де інїмъ пентру тїнерїмѣ нешайнтатоаре; ши чїне пх жьлеще, ка Д. воастрѣ, ачѣстъ трїстъ соартъ а хпора? Тодї ожьлеск дїн інїмъ кур- ать ши де ачеї пх се фаче нїчї хп понос ла ачѣста

Дакъ ачѣстъ мгрїжіре де апроане с'ар фї фькут тот дьзна дїн мчепут, пх нх маї неш- вьдѣтура лор чї ши алте прїмеждїї маї трїстө с'ар фї мтїмїнат, каре ши маї мхлт ашзрѣск зілеле ши віаца, ши лї о пїерд тїкълосаще ши маїшайнте девреме!!! Ачестѣ сѣнт прїчїнїле кьвїнтеле ши рьспхне хпор атъкрїї абсурде; съ ведем акум, не скурт асепенѣ, адоа мтре- варе; пентру лїмъ, літературѣ ши имвьдѣтурї де цїїнцө м Ромънїа; ка маї лхтурїт съ ведеїї фїїнца лукрхлхї. Сѣї льсѣм де о парте не скрї- влерї.

Акум, аїдеїї ла хплок маї курат; съ не сїм ши пої м вьрфхл Карнаїлор, ка де аколо съ прївїм, ка мтр'хп спектаклх саѣ прївелїїце тоатъ Ромънїмѣ мтрѣгъ, ши мтр'адевр. Чї съ не сїм пх ка вулнѣ, кьчї еї негремїт о сь і се паръ кьведе тот гвїїї песте тот; нїчї ка лухл крхд, кьчї ел о сь крѣзъ кь зьреїце тот мїеї м тоате латурїле; съ не сїм канїїце оашенї сїп- черї, ка нїїце комїсарї пемьрїнїторї аї Ромъ- нїїї. Венїїї ку мїне м Карнаїї; аколо Натхра есте прѣкурать; аерхл еї пекьтрнїїт де патї- мї, мтрїдїї, пемїїнцъ, пегїовіе; дар льсаїї жос рогувъ, тоате ачесте неоменїї ши маї алес се- медїа ідеїлор. Вьрфхл мхнцїлор не аратъ оаре кум маї де апроане Черхл че есте тропхл

сел вечник аладевърлулї! Прівидїа акум ин сїн ерїтате не ачест зееск адевър, шї ачеле интїнсе пьсурї але патрїї, дїн Карпацї спре анус пжпъ и Тїса; спре рьсьрїт, пжпъ несте Прут; шї спре пїазъзі, пжпъ ин Дунере. Че де фрумоасе шї пьпоасе локурї шї кжпнїї шїї рьваресъ градїе ле интоате ачесте латурї! Чї сь льсьм ачесте Віреції, сь прївїм не челе оменецїї, шї не Ромжп, секїа пжпжнтїн ал ачестор копрїнєсрї. Е! дар їтацївъ маї департе, адучецївъ амїнте де маї де шхат чева. Ведедї: Че де локурї дешарте е льквїторї прїнтр'ачеле пжїне сате рьспжпїте интр'ачест копрїнє де Дуньере, Тїса шї Прут; те деосевїре ла стьрїле Ромжплулї; соарта луї наркъ і аў урсїто Натуря шї тїмпуа ку тотуа инїнтерї. Старь, култура, цїїпца, лїмба: тоате і аў префькут. Дар—скупнїа пжмешї септїмент а шїердурт: п'аў пжтут сьїле скїмбе! Шї дече оа ле апа?

Шї чїне пж цїе дече: де релеле фїреції шї оменецїї челе депжпъ маї ин анїї трекуцїї, декаре нїчї вькка ал 19-лф п'а скьпат некрупатї. Кжнд аса унїї фамїлїї есте прада рьскоалелор че реларе маї кацїї интр'ажса? Ачесте рело пж пжїаў аў пжстїт ачесте цьрї, чї шї не льквїторїї тьмашї і аў фост адус интр'о старе маї фїрьскъ утаї. Дар ин сьжршїт, Проведїпца трева сь кїмбе соарта ачестор пжпжптенї, шї старь 'омжпїлор с'а скїмват акум спре маївїне. Нусте куцетуа теїа фаче аїчї хп аналїс деплїн л Ромьнїї; чї, джпъ кжт дорїцїї, пжмаї кжт вьведедї де хнде а плекат култура Ромьнїї де кжт; ка сь пропжнїт джпъ прїчїнурїле преїпжтеїате, пж джпъ о капрїцїе оарьв. Шї лхадї їта віне, аїчї шїї есте ворьва пжмаї деспре старь културїї джпъ реїенерация саў релациерь 'омьнїїї ин вькка ал 19-лф.

О маре парте шї чь маї делїкатъ дїн култура нїї падїї сть маїмжлг ин шьвцьтуря цїїнцелор нїа артелор деспре каре воїї ворзї маїапоїкх ченашї пеньртїїне. Джтр'о реформть ценераль хнїї падїї чївїлїзате, есте неапьратъ шї реформа лїмвїї сале, кьчї префачерь тревїлор жжпъ шї траце джпъ сїне шї префачерь лїмвїї не нежндїте. Сь черчетьм дар маїпжпжк лїмба Ромьнїскъ а ачестуї тїмп.

Че есте дар о лїмьв кулїватъ оаре?—Тоате адїїле чївїлїзате инцелег, прїп лїмьв кулї-

атъ шї класїкь, лїмба комужь ин чь маїмаре парте а падїї че оворьеце, курьцїтъ де тоате ворьеле шї фраселе стрїеїне де прїсос, шї каре а шпиржшутат ку кувжпт саў ш'а фькут тоате ворьеле треваїнчоасе, че пж ле а авут шї лечере неапьрат треваїнда; дар апої ле а интокмїт шї ле а формат джпъ ценїа шї структура лїмвїї, кжт чере кроїрф са чь фїрьскъ. Тоатъ ворьва шї фрасул че пж сжпт джпъ патуря шї фьпгтура хнїї лїмвїї, шї маї алес стрїеїне депрїсос, вьжржте фьрь нїчї хп кувжпт шї треваїндъ чї прїп авуз, есте шї сенжтеце варварїст.

Акум, лїмба транспїланъ пж пжмаї с'а аместекат куатжтъ ворье шї фрасе хпгуреції шї пендїцїї, чї шї пропжнїа шї їнверсїїле лор сжпт парте шпиржтате дїнтр'ачесте лїмвїї, парте сїлжїте джпъ латїїне.

Дїделетнїчїрф чь шхлть ла латїїне шї алте лїмвїї шї неїнгрїжїрф деромьнїе, сь веде кь маї шхлат а вьтжмат не Транспїланї де кжтї а фолосїт, кжт пелтру алжьгїрф лїмвїї. Де ачееа Романоїмладавїї четесъ ку атжта дїсгжст орї че котпжпере а лор, лжкратъ не асемеївъ вазъ. Лїмба популярь а Романоїмладавїлор, ка шї падїїа, тот п'а фост атжт котрунїтъ де стрїїнїсїт, чї шї чь маїкулїватъ апої лесне маї с'а курьцїт де оаре каре варварїсїт, джпъ кжт зїсеїї.

Ачїста есте лїмба деспре анус де Карпацїї, дар шї чь деспре рьсьрїт, дїн Молдавіа, шал, пж сепоате лхашї пропжпне дрепт модел, кьчї пропжнїа лхї Б, ка Г: віне, гїне; а лхї В, ка Г: віне гїне; П, ка К: нїчоаре, кїчоаре; М, ка Н: мїе, нїе, шал., пж пжмаї п'аре нїчї о фортъ де латїїне, чї аў шїхп дїсгжст несхферїт ла аузуа Ромьнїлор, шї нїчї лїтература вісерїчьскъ нїчї одат п'а прїїмїто.

Лїмба ромьнїскъ деспре мїазъзі де Карпацїї, дїн Ромьнїа, п'аре д'ачесте дефекте. Ачїстъ иньере а лїмвїї ромьнеції есте фїрьскъ; нїменъ п'а адьбогат нїмїк сїлжїт ла фортарьїей чь патураль. Джтре лїмба вісерїчьскъ шї чь популярь лапої пж есте маї нїчї одосевїре. Ної авеш шї чел маї векїї документ лїтерар ал лїмвїї ромьнеції де пела анїї 1500. Ачеста копрїнде нїще орадїї де шгроньчжне шї сььтзїре але лхї Нїгоє Басараб, каре а джмїїг джпъ анїї 1512. Лїмба лхї есте маї тот хпн ку а вькка лхї ал 19-лф.

Професоримъ п'а фькут аат де кат инделенце-
не с'а сунус лалецале лимбѣ, адыогандуу п'у-
маѣ шѣ ворвеле децинде шѣ п'естрѣ, кѣте а
черут тревуида. Де аичѣ с'а п'екут лимба чѣ
поѣ литераривимъ, дупъ кум с'а п'екут шѣ
Старѣ Ромѣниѣ. Скрииторѣ поцрѣ чеѣ маѣ поѣ,
ка шѣ чеѣ висеричеѣ, аѣ аѣут феричѣта идее а се
комформа дѣп инченут хнѣ кѣ аадѣ, цѣнд аче-
ннѣ лимбѣ. Ёѣ п'у с'аѣ аѣут пѣчѣ дупъ молдово-
нѣстѣ; а штревуида шхадѣтѣл шѣ дрепт сѣп-
гурѣт шѣ стрѣката пропунѣде пѣфирѣскѣ, п'у дупъ
латинѣ шѣ патура лимбѣ; пѣчѣ дупъ сѣлѣте-
ле сѣчѣгурѣ але транславанѣстѣлор чеам снѣс
маѣсѣс. Дѣп порочѣре, кѣдѣ ва традукѣторѣ шѣ
шѣ скрииторѣ висеричеѣ, дѣп амѣндѣ доѣрѣле, аѣ
фост хнѣдѣ шѣкѣ дѣп инченут. Не ачеѣнѣа де тар
фѣ имѣтар тоѣѣ Ромѣниѣ, п'у с'ар фѣ фькут атѣта
дѣсѣнарѣ штрѣта лимбѣ ромѣнеѣ. Рог пѣ
тот адеѣвратѣл Ромѣнѣ, орѣ де хнѣде ва фѣ, сѣ п'у
шѣ п'а асѣурѣнѣмѣ, даѣкѣ шѣ воѣѣ фѣ шѣрѣнд пѣр-
тѣнѣтор: кудѣтѣл теѣ есте а дѣсѣлѣнѣ Ромѣниѣ-
лор шѣ Ромѣниѣшѣвѣторѣлор ачѣст ѡвѣжѣт пѣрѣчѣт шѣ
шѣхрѣкат, сѣре а авѣ ѡ идее дрѣнѣтѣ.

Анделетнѣчѣрѣле лѣгераре, чѣле маѣкомпѣ-
штрѣ ѡ паѣде лѣхнѣнатѣ, сѣнт фѣле пѣвѣлѣче сѣѣ
газѣтеле. Соарѣта лор штрѣ Ромѣниѣ есте асѣ-
менѣ лимбѣ. Дѣтѣма арѣтарѣ де асѣменѣ фѣѣ
перѣѣде тот Царѣ Ромѣниѣскѣ а шѣфѣдѣшат
шѣа пѣвѣлѣнат. Амѣрѣдѣнарѣ лор доѣвѣдѣск дѣс-
тѣл гѣсѣтѣл пѣвѣлѣхѣлѣ сѣре поѣтѣдѣ, шѣ компѣ-
нерѣ лор кѣ сѣнт фькуте кѣ ѡ лимбѣ шѣ шѣнѣ-
шѣдѣрѣ кѣт се поате маѣхѣне шѣмаѣинѣтерѣсанѣте

Акѣш Ромѣниѣа арѣ вре ѡ чѣнѣ шѣсѣ газѣте.
Ачѣсте фѣѣ аѣ несте ѡ шѣе прѣнѣшѣрѣанѣѣ
варѣѣ, дупъ ѡвѣчѣѣх, ле шѣшѣрѣтѣнѣск пѣла кѣте
зѣче доѣспрѣзѣче аадѣ чѣтѣторѣ цѣнѣнѣшѣвѣторѣ.
Ашѣа, ачѣсте чѣнѣ шѣсѣ фѣѣ рѣсѣнѣадѣск шѣнѣ
шѣдѣрѣ инѣтерѣсанѣте шѣ курѣѡазѣ ла вре ѡ зѣче
шѣ чѣтѣторѣ. Акѣш, фѣлѣсѣл лор пѣмаѣ ѡ ма-
скѣ фѣрѣ крѣсрѣ ла поате дѣфѣѣна, кѣчѣ шѣрѣ-
дѣнарѣ атѣтор пѣрсоанѣ доѣварѣ капрѣѣѣа а
орѣ кѣрѣѣ прѣтѣвнѣк шѣфѣхрѣат, фѣнд кѣ скѣ-
нѣл шѣ сѣлѣнѣа гѣтѣлор есте але фѣче тот маѣ
инѣтерѣсанѣте кѣт се поате. Чѣ сѣ ведем шѣ шѣ-
чѣрѣвѣрѣле дѣсѣре лѣгератѣрѣ прѣпрѣе пѣшѣтѣ.

Сѣнт пѣшѣле де лѣгератѣрѣ, штрѣ ѡ паѣде
кѣлатѣватѣ, се инѣделѣ компѣнерѣле лѣгераре

орѣѣнѣале, шпрѣозѣ шѣ верѣ, шѣ маѣ алес де е-
лѣкѣвенѣтѣ, поѣзѣе шѣ истѣрѣе, лѣхрѣате кѣ чѣле
маѣпѣалѣте кѣзѣтѣрѣ шѣ курѣѣде де лимбѣ шѣ
стѣл; дар п'у дупъ шѣтѣшѣларѣ, кѣш ѣ ѡ венѣ
фѣшѣпѣкѣѣ, кѣчѣ ашѣ шѣ лѣхтарѣѣ пот прѣтѣнде
кѣ сѣнт поѣдѣ; вѣспѣшѣѣ, ромѣнѣѣрѣѣ; шѣ шѣлѣ
шѣвѣторѣѣ, орѣторѣ маѣрѣ. Дупъ ачѣстѣ дѣфѣнѣ
ре, курѣате инѣченутѣрѣ де лѣгератѣрѣ пѣмаѣ шѣ
шѣвѣлѣ ал19-лѣ аѣ прѣдѣсѣ маѣ сѣрѣѣс Ромѣниѣѣ

Шѣ, де вѣш черѣчѣта кѣ алѣтѣрѣре тоате компѣ-
нерѣле лор несте тот, вѣш вѣдѣ кѣ тот шѣ Царѣ
Ромѣниѣскѣ с'аѣ ѡвѣт шѣтѣѣ адеѣвратѣе компѣ-
нерѣ чѣ се сѣ пѣшѣ класѣче, атѣт пѣнѣтрѣ шѣ
пѣлѣѣа сѣнтѣментѣлор кѣт шѣ пѣнѣтрѣ сѣлегѣнѣ
дѣа шѣ курѣѣѣа лимбѣѣ. Карѣ Ромѣнѣ сѣнѣдѣтѣ;
п'а рѣшѣас шѣтрѣнѣс де шѣхѣдѣшѣре шѣ пѣлѣчѣре
чѣтѣнд Рѣнѣеле шѣ Марѣшѣл лѣѣѣ Карѣлова, шѣл
Прѣмѣшѣвара де Д. I. Вѣлѣрѣскѣ, шѣл; шѣхѣто дѣ
традукѣрѣле шѣ компѣнерѣле Д-лѣѣѣ Елѣад; Мѣзѣл.
Нѣнѣдѣѣ але Д-лѣѣѣ Алѣксѣандрѣскѣ, шѣл., шѣл.
Кѣтѣ лѣкрѣшѣѣ ам вѣлѣхѣт ѣѣ курѣнѣнд, дѣп ачѣстѣ
сѣ шѣдѣшѣнѣте лѣгераре! Ачѣсте компѣнерѣѣ шѣ алѣ
ле асѣменѣ сѣнт маѣ прѣ сѣс де тоате кѣтѣ
Ромѣниѣѣ аѣ прѣдѣсѣ шѣлѣ акѣш, сѣѡѣтѣте шѣ сѣп
класѣк, шѣ, пѣлѣчѣрѣ чѣ аѣ шѣсѣфѣлат шѣ тоѣѣ фѣ
Ромѣниѣшѣѣ, доѣвѣдѣне градѣл чѣл ешѣмент а.
дѣсѣшѣрѣнѣрѣѣ лор, шѣ прѣфѣрѣѣнд лор сѣре а ф
шѣ де моѣдѣл тѣнерѣшѣѣ, пѣлѣвѣ кѣнд сѣвор паѣѣ
алѣтеле маѣдѣсѣшѣрѣнѣте шѣ маѣшѣтѣнѣсѣ.

Ашѣа шѣфлѣорѣѣе лимбѣ шѣ лѣгератѣрѣа шѣ Рѣ-
шѣнѣа прѣн ачѣнѣѣ аѣторѣѣ, шѣ кѣт, орѣхнѣде аѣхрѣ, тар
пѣ аѣчѣ, сѣ поате зѣче кѣ тот сѣчѣск шѣ рѣсѣхѣсѣ
лимбѣ. Шѣ кѣш? Сѣшѣлѣгѣндѣѣ шѣлѣдѣрѣѣ, дѣл
чѣѣа, арѣмонѣа, шѣкѣ шѣ лѣсѣнѣдѣѣѣ аѣхѣѣа ворѣе
лор шѣ фрасѣлор ѣѣ чѣлор фѣрѣнѣѣ, шѣ пѣтѣлѣ-
дѣхо кѣ пропунѣде, терѣнѣшѣ шѣ ворѣе варѣварѣ
инѣверѣѣѣ пѣфѣрѣнѣѣ, шѣ амѣстѣкѣнд стрѣнѣшѣсѣт
пѣстрѣвнѣчѣѣ шѣ грѣсолѣнѣѣ. Ва грѣнѣ чѣне шѣ ва
сѣѡѣтѣ де пѣрѣтѣнѣтор. Ёѣ ворѣскѣ аѣчѣ дѣспрѣ
старѣ лѣгератѣрѣѣѣ дѣакѣш штрѣ Ромѣниѣе.

Ёѣ шѣѣ прѣавѣнѣе шѣрѣтѣле шѣ ексѣнѣнѣѣле чѣ сѣ
гѣсѣск шѣ сѣнт шѣ пѣалѣте статѣрѣѣ ромѣнеѣѣ.
Ашѣрѣрѣле поѣтѣче але Д-лѣѣѣ Нѣгрѣнѣѣ дѣп Іанѣ
фѣѣ ѡ ексѣнѣнѣе пѣнѣтрѣ курѣѣѣа лимбѣѣ шѣ стѣлѣѣ
лор чѣл поѣтѣк. Асѣменѣ шѣ але Д-лѣѣѣ Асѣ-
нѣ. Аѣт пѣнѣтрѣ цѣнѣнѣѣ шѣ шѣвѣдѣтѣрѣ сѣнт
кѣнѣсѣкѣте дѣтоѣѣ лѣкрѣрѣле лѣгераре але зѣ-

домілор Трансільвані, прекут: Шинкаї, м Хро-
нікул саѣ Анастасе Ромънілор; Маіор, Цікіндал,
шал. Кантімір ва фітот дѣуна лауда Молдавіи,
пентру шѣлтишвѣдѣтура ши шѣлатхвѣрбіле
сале, шал.

Духъ консперіале оригінале, традучеріале
цїп ал доіаѣ град м література хїїї пації. Ку
традучеріале тоці Ромънії аѣ мченут маї де тім-
пуріѣ. Духъ тревуїндѣ ши тіши, сїаѣ мченут
де ла кѣрціале вісеріченїї, ши ачестѣ сѣнт ши
штѣмѣла нас кѣтрѣ култура літвїї ромъненїї.
Ши штѣмѣле традучерї, мерїтате ши мѣснїте де
тоатѣ Ромъніїшѣ, с'аѣ лухрат тот м Ромъніа маї
шѣл. Дитре традукѣторїї вісеріченїї, тот че-
рї дїп Цара Ромъніѣскѣ сѣнт преферїції. Тра-
дучерѣ ши тїнѣрїѣ Бївалїї ши а Лецілор шпѣръ-
генїї прїп Матеїѣ Басарав, не ла анії 1640; ши
паї алес а атѣтор алтор кѣрції вісеріченїї, кѣ-
гре сѣфаршїтѣл вѣкѣлуї ал 18-лѣ, де епископул
Рѣшнікулї Кесаріе ши мітрополїтѣл Фїларет;
ши не ла мченутѣл вѣкѣлуї ал 19-лѣ, де кѣтрѣ
мітрополїтѣл Грігоріе, тоате лухрате ши тїнѣ-
мїте саѣ, ла Рѣшнік саѣ м Бѣкѣуренїї; сѣнт ши
вор рѣшнїѣ тот дѣуна ка шї модел де традучере
шїнѣ, ку о літвѣ кураг ромънескѣ ши маї клас-
їкѣ (сокогїтѣ маї ку сѣнт м стїа вісеріческѣ),
шї мѣснїтѣ де тоатѣ Бїсерїка романомолдавѣ.

Дитр'аченїа сѣ ну се шїте пічї Геронтіе, їу-
їтѣл соц літерар аллуї Грігоріе, ши прїватрї-
тѣл мітрополїт ал Молдавіи Д. Венїамїн, ка-
її аѣ публікат атѣтѣ скрїптурї вінетрадусе;
їу маї, ши хїїї ши алїїї, де с'ар фї ферїт де стре-
їснїї ши маї шѣл де кѣт чеї маївекї, не ка-
її шѣл їаѣ їндрентат. Дар, ку тоате ачестѣ,
от ачесте сѣснїмїте традучерї дїп Ромъніа
шїт челе маїкоректе штре кѣрціале вісеріченїї,
а гїїале ачелор че с'аѣ конформат ку даншїї
пїтѣандуї.

Тот ана с'а штѣмїлат ши ку традукѣторїї че-
її пої лухерїї. Традукѣторїї вунї, штр'о
їтвѣ кулївакѣ, сѣнт чеї че пѣстрѣзѣ м лух-
тѣл лор тоатѣ курѣдїа ши мѣснїа літвїї че
скрїѣ. Да ценерал, штр'о паціе ши консперїа-
ле ши традучеріале, ка шї прїїнделе, кѣтрїбу-
жѣ шїмѣнат спре сундїерѣ ши десволтарѣ жу-
вѣдїї, шавѣдїрѣ літвїї ши реформа їдоїлор
чонаїте ку м сѣншѣ. Акут, фѣкѣнд алѣ-

тураре штре деосвїтеле традучерї ромъненїї,
фѣрѣ вре сїпѣрїїнїре, тот челе де акут, дїп Ца-
ра Ромъніѣскѣ, се гѣсеск ши маїшѣлте ши маї
коректе кулітѣва, ши ши маїїнтересанте ку ма-
теріа лор. Дакѣ чїнева а штревїїндат кѣте
ва ворбе латїненїї саѣ технїче, ачаста а фѣкѣнто
дїптр'о неапѣратѣ тревуїндѣ; дакѣ вре шѣла
а скрїе кѣтева ворбе стрїене, ачаста а фѣкѣнто
кѣтїлітѣва шкѣ ну с'а фїкѣсат віне, хотѣрѣн-
дусе че сѣ діе, че сѣленеде, ши де че сѣ се фѣрѣ-
скѣ шскрїїтор. Дар ши ачестѣ сѣнт атѣт де
їудїїне ши неїсѣснїтате шкѣте кѣрції с'аѣ лух-
крат ши с'аѣ тїнѣрїт ла пої пѣнѣ акѣш, шкѣт
тот традучеріале Ромънії сѣнт челе маїкорате
ши маїїнтересанте, атѣт пентру шѣвѣдѣтура
тїнерїмїї, кѣт ши пентру пѣлчерѣ четїрїї.*

Довадѣ ла ачаста авем ну пѣ маї жудеката лор
чѣ сїнчерѣ де кѣтрѣ піце шѣвѣдѣцїї непѣрїтїнї-
торї, чї ши шѣвѣдїїнарѣ ши кѣутарѣ лор де кѣ-
трѣ публікул постру, карїї атѣндїої шѣдеск
орїче кѣртїре фѣрѣ кѣвѣнт. Дар протївїїїлор
ну ле плаче аша: еї каутѣ кѣте огрешалѣ пер-
соналѣ, кѣте о недесѣвѣршїре, неапѣрате ш-
кѣ ла мченутурї; ши аної не ачест пѣсїп ште
шеназѣ еї трофеул фѣрѣ арте ал сатїрїї сале,
кѣрїа аної кадїѣртѣфѣ тот еї шїшїї. Чї шкѣ п'ам
ворбїт ши десїре шѣвѣдѣтурїале Ромънії, ача
шїнтїїтоаре разѣ де лухнїнѣ ферїчїтоаре ш-
тр'о паціе, ши аної сѣ лѣзѣм каїсѣнїї лухрѣ-
рїале сѣ рѣспѣнїзѣ ла ачест поѣ фел де орвї ку
окї ши шїделенїї пѣвунї.

Пентру прїчїніале презїсе ла мченут, Ромъ-
ніїшѣ п'а авут маїпїчї о датѣ о формалѣ сїсте-
шѣ де шѣвѣдѣтурї публіче. Чѣѣ че шѣвѣца ера
маїшѣлт спре апѣсарѣ декѣт спре лухнїнарѣ
ши ажѣторїїнїа тїнерїмїї ши а літвїї паціонале.
Ну ам пічї лок аїчї, пічї време акѣш курѣнд,
сѣ вѣ десволтез авѣрѣнт, домїлор, тот кур-

* Аїчїар фї о шаре недрелгате а се лѣса м тѣчере
ши ану поменї ши де сексул фетесек. Дитр'ачест
секс, Д-на Сѣмѣотсѣанка есте прїѣкѣноснїтѣ
пентру шїделетнїчїрїале сале челе літераре. дїп
каре с'а шї публікат акѣш о лухрѣре віне тра-
дусѣ. Делїкатеда септїментелор дїп прекувѣн-
тареа са фак шаре чїсете сексулуї фрушос

Scribendi recte, sapere est et principium et fons.

Спре а скрі аджк, тревуе аці ичепутуа ші ісворуа, не зиче мареле поет Ораціе. Спре ажурторінцъ ші модел, але цедивъ ип аутор итвѣдат ші виртуос; нѣ въ уітаці ла кѣте ип скривлер, каре ку трукіа неціпидіи сале паркъ врѣ съ кѣрмѣаскъ лумѣлітераръ, ші дунъ де алде каріи де тѣлте орі тіперіле фіице се наѣ пе несокотіте, стрікандуші тот Бунсенска дѣпъ де алде ачесте ексемилурі, моделе саѣ иладурі віціоасе. Департеде ачест густ греініт ші скѣрвос ал флекѣрїлор сатїрїи, шал. Нѣ въ семедіи иптр'о фантасіе каніе ші рѣтъчіт; нѣ въ лѣаці дунъ пѣлѣчїле еї: фѣрѣ фрѣжа де о аджкціициъ ші сімдічѣне, імаріпаціа ші ча маїаперѣ се пїерде ип нїмікурі, ка нїще вісѣрї ші фантоме. Ведедї ип че гронї тѣрте кад икїпїторї еї; нѣ въ лѣаці дѣпъ джпшї! Жи скрїитор вѣп тревуе съ фїе ип маре ом ку итвѣдѣтѣра ші ценїа. Аскѣлатаці нѣмаї вѣтѣва версѣрї, але лѣї Кѣрлова, каре ісвѣкнесп дїп ініма са чѣ прѣсіпдічоасѣ; версѣрї адевѣрат поетїче ші, де воїці сѣлнѣшїці, адевѣрат стїл націонал. Аскѣлатаці, кѣчї пентрѣ вої, о тіперї, кѣтре кулѣтѣра воастрѣ се адресѣзъ мареле версѣитор:

(щептат,
Гласѣл вострѣ стрїжнд арте, не стрѣмошї а де-
Але кѣрора дѣрѣне ип морѣжнѣтурї саѣ шїшкат,
Шї итѣрїле ип вєчї тѣвѣте
Стаѣ кѣт коло пѣвѣзѣте,

Прївїнд стѣгѣл итѣдат.....
Лакрѣтѣ дебѣкѣрїе, курѣе! курѣе не пїечатат;
Вѣкѣрї сѣнт де канд аскѣнесп п'ал шеѣ пїентѣ
тѣ п'аї пїкат!

(Маршѣл)

Превѣт нѣпчѣтѣ девѣнт сѣфларѣ
Нїчї прїнтре кѣжнѣурї, нїчї прїп кѣшнїї,
Аша нѣпчѣтѣ нїчї тѣрѣрарѣ
Де тѣлте патїшї прїнтре чеї вїї!(Иѣст. трїс.)

Дар икѣ, зїдѣрї трїсте, аведї ип че наѣкѣт,
Бѣнд окїа вѣ прївєрїе ип дїпїрїт шїнѣт! ...
Кѣм челе маїсѣлѣвїте нї нѣ темейѣ де фїер
А оменїрїи фанте дїп фада лѣшїї шїер;
Кѣм тоате серѣчѣне, ка итѣра ип дѣрѣт
Не арїпїле Времїи, де нѣ се маї арѣт;
Кѣм омѣл кѣт сѣ фїе ип тоате сѣвѣрнїт,
Не пегѣндїте каде саѣ шїере ип сѣвѣрнїт!
Еѣ хѣл ип вредїицѣ маїнѣлѣт нѣ шѣлѣцѣшесп,
А воастрѣ дѣрѣшаре не гѣндѣурї сѣ прївєк,
Декѣт зїдїре палѣ, декѣт палат фрѣмос,
Ку стрѣлѣчїре шѣлѣт, дар фѣрѣ врѣп фолос ...
Нїчї итѣлор кѣшгаре, нїчї шїлѣ воїѣ дїп Чер;
О патріе аплѣвде ку маре жале чер!(Рѣнеле.)

Аузіці пе адевѣратѣла поет, че аджк есте ел лаїдеї ші сімдічїиште; кѣт есте де шалт ла куцетѣрї ші вѣт де сімплѣ ла спѣнере, Пе неащептате ші фѣрѣ вре о сілѣїре, пої пе афлѣт ипкѣптаці де о армонїе ші ентѣсіаст, не прїченпте де ипде пєвїп. Ел скрїе ка ип маре цїїтор каре нѣ іспрѣвєце ипѣлѣціа ку вїнтелор че ії вїп нѣ цїїѣ кѣт некѣлѣтѣдѣлѣ. Імітаці ачѣ сѣжнѣтѣ фрѣѣзеїе ші тєнерїе; ачѣстѣ сімплїтате ші ипѣлѣціе вївлїкѣ ші фїлософїкѣ.

Де ачесте септїменте нѣ інесѣлѣ, нѣ іналѣцѣ, нѣ пѣтрѣнд, нѣ інтересѣзъ сѣфлет, вирѣтѣ ші інімѣ? Нѣ прѣдѣеск, де нѣ вредї маїнѣлѣт, кѣт ачеле потпоасе версѣрї омерїче ші мїлтонїче? десїре нїще вѣтѣлїї крѣпте, черте остѣнєнїї, зей гѣлѣчєвошї, сатана ші алте авсѣрїїї каре, кѣт де іналте с'ор фї пѣрѣнд, ип фѣнд п'аѣ нїчї ип ефєкт вирѣтѣос; икѣ фак ші дїсѣгѣт маї де тѣлте орї? Нѣмаї чеї ип фертек де нѣшєлє лѣї Омер саѣ Мїлтон, пот рѣшѣнѣ іпсемедїи ші пєндѣлєкаці, пентрѣ спаїма шїрѣрїлор чєлїи моцєнїте маїнѣлѣт декѣт сімдіте. Чї нѣ, еѣ нѣ зїк прїнтр'ачєстєа сѣ дѣфѣімаці нїмік.

Фїці кїар ка алвїпа карѣдїн орї шї че флосаре цїе сѣ алѣгѣ нѣмаї некѣтарѣл. Дар шї иптр'ачєастѣ алеѣере сѣ ва арѣта талантѣл ші ценїа. Аскѣлатацішѣ, рог. Шї комнѣнд шї імітѣнд, фѣціці де ачеле проасте ші грецоасе септїменте сатїрїче, вѣфоне шї алте секѣтурї, каре пєчїнєстєск слава шїпїціи оменєнїї. Окарѣ есте тѣрїи оменєнїї кїар інесѣшїї ценїа сѣѣ а фї батжокорїтор де ом: иптр'ачєаста ісвѣтєск тоці скрївлєрїи, ка шї пєрозїї чеї маї де нїмік, иптр'асте вѣрфєлї гѣсєск пѣчєре нѣмаї чеї вреднїчї дєдѣнєсєлє. Орї с'аѣ іспрѣвїт Мїпѣпєлє Натѣрїи шї Оменїрїи, шї нѣмаї єстє чєкомнѣнє? Жи аутор саѣ скрїитор вѣп тревує сѣ фїе кѣнѣнѣ нѣ пєїре шї батжокѣрѣ де оменїре; Дѣшнєзєѣ п'а фѣкѣт пе ачєст ипѣр пѣтѣлїтєск ка сѣ батжокорѣскѣ Крєатѣра са чѣ маїновїлѣ ип тот Живерсѣл. Жи аутор марє єстє маїпрєсѣ де чєїлалїи оамєнїї ку шїптеа шї жудєката. Аѣшѣ, омѣл чєл маїпрєсѣ де чєїлалїи тоці, тревує сє фїе марє ипцєлєнт, а дѣжк нї вирѣтѣос; нѣ ирѣвѣзѣтор шї вѣтѣшѣтор сєменїлор сїї.

Фіці італі, аджнці ші віртуозні ла орї че про-
зиціе: пентру ачааста ачеле фалнїче поеме
їче съ еклинсеск и фада сїмплії челїї віртуоза-
; а Бївлїї.

Ферїчїт чел маторат де тьрїрѣ Натурїї шї
менїрїї: дескрїерїле луй іссуфлє о пльчере
слече шї ліпѣ ка естерул Черулїї. Сїнгур и
ькашлє съѣ, челче с'а атїнс де прагъл Мінервїї
її петрече истр'о неспусѣ вукурїе че ну се поа-
; а тьрѣ ка де пльчерїле некувїнтате шї рѣо-
; чоасе. Імітаці сїмплії шї італїї Бївлїї, сеп-
ментеле еї челе преафілософїче шї віртуозасе.
евреці съ індрептаці рѣлє саѣ грешала, и-
септаці кї інімѣ куратѣ, мїнте фїлософїкѣ
ї куцете поетїче, де путецїї. Суфлетул ку-
птелор воастре фїе Бїнеле Оменїрїї. Ачесте
арї септїменте ішподовїїле кї фручоаселе
лоре але елоквенції шї поезїї воастре.

Мї о сокотеск де о таре даторїе съ ві ле по-
знеск ачесте адевърїрї, драці тінерї компїу-
рї, истр'ачест веак романціер шї сатїрїк маї
клт, каре съ веде кѣ ва съ аївъ о таре інфлєуенцѣ
ї стьїжїре и іїце скріїторї невінепартаці.
Ферїдївъ, ах! апьрадївъ де Рѣотате каде чел

маї кутплїт варвар дїшман: дїнтр'о інімѣ шї
мїнте спуркате де віції ну поате ешї алт де
клт, о скьрвь де ідеї. Віртутеа есте комозара
де септїментеле черецїї: віртутеа есте секре-
тул чел аджнк ал ішделенчунїї; сьдїціо и
суфлет; іпрьдъчїнаціо аджнк інімѣ шї мїн-
те въ; ішпїлїтаціо афїнд, касѣ фїції ферїчїї!
Віртутеа съвъ іссуфле шї съвъ кьртїнаскѣ
ценїул шї імаїнаціа ла тот кувїнтул; тоатѣ
ворва че пувлікаці съвъ фїе сфїжтѣ; елоквенца
шї поезїа съ фїе о подоавѣ ну маї. Ну мї ұїтаці
пїчї одатѣ ачесте кувїнте скрісе Воѣ ку лакрѣ-
мї, о скупне цїваереле патрїї! Фїе канїтерѣ а-
девърїлї съ кльдѣскѣ и інімѣ шї мїнте въ фун-
даментул де ішделенчуне ла орї че лїкране!!!

Ачестѣ сїлїт адевърїлє и фїїндѣ, допнїї мей;
ачестѣ тревуе съ кауте патрїотул адевѣрат:
дїнтр'ачестѣ съ поате пьдъждї індрептарѣ, и
наїнтарѣ, ісвутїрѣ, дїн каре вор ісворѣ апої ві,
неле шї лауда патрїї. Прїїтїї, де окамдатѣ
ачест кувїнт спре фаворїлє націоналітїцїї че
аджнк респектаці. Фїе ка італтеле септїменте
де патрїотїсм че въ ішподовеск съ лїмїнезо
шї не чеї грешїці!

Дн Букурецїї, 1838, Маїѣ 5.

І. Ценїліе.